

Štátna prezentácia umenia a kultúry Slovenskej republiky v Nórskom kráľovstve

Úvod

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) sa v Programovom vyhlásení vlády na roky 2020 – 2024 v časti *Životaschopná a sebavedomá kultúra, ktorá napomáha rozvoju kreatívneho a ekonomického potenciálu Slovenska* zaviazala, že „vytvorí podmienky na zabezpečenie systémovej prezentácie kultúry a umenia v zahraničí ako nástroja prispievajúceho k pozitívnej propagácii krajiny, rozvoju diplomacie, cestovného ruchu a hospodárstva“.

Ako pilotný projekt novozvoleného prístupu vlády k problematike prezentácie umenia a kultúry Slovenskej republiky v zahraničí bol vybraný *Deň kultúry Slovenska v Osle*, ktorý sa uskutoční 14. novembra 2022.

Miesto konania podujatia (Nórske kráľovstvo) bolo zvolené s ohľadom na teritoriálne priority Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky pri napĺňaní stratégie dosahovania zahraničnopolitických záujmov a cieľov Slovenskej republiky v zahraničí prostredníctvom kultúrnej diplomacie.

Dňa 1. marca 2022 sa na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) uskutočnilo oficiálne prijatie veľvyslanca Nórskeho kráľovstva ministerkou kultúry, na ktorom bol veľvyslanec informovaný o zámere ministerstva kultúry prezentovať umenie a kultúru Slovenskej republiky v hlavnom meste Nórskeho kráľovstva v Osle v novembri 2022.

Prezentácia umenia a kultúry Slovenskej republiky v zahraničí je jednou z dlhodobých úloh a priorít ministerstva kultúry a štátna prezentácia v Nórskom kráľovstve je pokračovaním týchto aktivít.

Ministerstvo kultúry ako gestor podujatia pri jeho príprave úzko spolupracuje so svojimi rozpočtovými a príspevkovými organizáciami – Štátnym komorným orchestrom Žilina (ďalej len „ŠKO Žilina“), Literárnym informačným centrom (ďalej len „LIC“) a BIBIANOU, medzinárodným domom umenia pre deti, ako aj s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky – Veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Osle a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, ktoré zaslalo podklady týkajúce sa využívania Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu.

Deň kultúry Slovenska v Osle

Hlavné podujatia sa uskutočnia 14. novembra 2022 v Osle. Umenie, kultúra a kreatívny priemysel Slovenskej republiky budú prezentované v hudobnej, literárnej a vizuálnej podobe. Uskutoční sa aj bilaterálne rokovanie slovenskej a nórskej ministerky kultúry k aktuálnym témam vzájomných vzťahov.

Dramaturgický koncept programu *Dňa kultúry Slovenska v Osle* bude mať prepojenie na nórske partnerov. Jedným z úspešných projektov financovaných z grantu Finančného

mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru je obnova Domu umenia Fatra v Žiline, v ktorom sídli ŠKO Žilina. Medzinárodne známe hudobné teleso odohrá slávnostný koncert v slávnom Oslo Konserthus. Ďalším z hlavných partnerov pilotného projektu je LIC. Z grantov Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru bude v júli 2023 počas Mesiaca autorského čítania do Slovenskej republiky a do Českej republiky pozvaných 31 nórskeho autorov. Ministerstvo kultúry naplánovalo recipročnú prezentáciu prvých troch slovenských kníh pre deti, ktoré aktuálne vychádzajú v nórskom jazyku, v prestížnej knižnici Nye Deichman Bjørvika. Na ňu nadviaže otvorenie výstavy ilustrácií kníh pre deti od slovenských a nórskeho ilustrátorov, ktorí sa pravidelne zúčastňujú prestížneho medzinárodného podujatia Bienále ilustrácií Bratislava organizovaného BIBIANOU.

Podujatia sú určené obyvateľom Nórskeho kráľovstva ako aj komunite našich krajanov žijúcich v Nórskom kráľovstve.

Novozvolený prístup je založený na:

- systémom ponímaní podujatia, čo znamená efektívne zapojenie organizácií ministerstva kultúry pôsobiacej v oblasti hudobnej (ŠKO Žilina), literárnej (LIC) a vizuálnej (BIBIANA, Slovenské centrum dizajnu) a úzkou spolupracou s Veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Osle,
- časovo dostatočnej propagácii podujatia vopred,
- okrem organizovania hlavných podujatí aj organizovaní ďalších sprievodných podujatí,
- samotnom výbere cieľového štátu s ohľadom na zahraničnopolitické priority, ako aj na doterajšiu vzájomnú kultúrnu spoluprácu a perspektívnosť jej ďalšieho rozvoja
- zohľadnení významnej podpory z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu, ktoré Slovenská republika čerpá o. i. v oblasti kultúry.

Program hlavných podujatí 14. 11. 2022

- Dopoludnia: bilaterálne rokovanie slovenskej a nórskej ministerky kultúry k aktuálnym témam vzájomných vzťahov
- 15.00 h. knižnica Nye Deichman Bjørvika (kapacita cca 150 osôb) – prezentácia a čítanie z nórskeho prekladov troch kníh pre deti od slovenských autorov Marek Vadas – *Útek* (po nórsky: *Flukten*), Monika Kompaníková – *Hlbokomorské rozprávky* (po nórsky: *Dyphavseventyr*) a Alexandra Salmela – *Strom* (po nórsky: *Treet*). Vôbec prvé pôvodom slovenské knihy pre deti vydané v Nórskom kráľovstve vychádzajú vo vydavateľstve Solum Bokvennen s finančnou podporou z Grantového programu SLOLIA, ktorým disponuje LIC, v celkovej sume 9 500 eur a s podporou grantu Nadácie Solgløtt v celkovej výške 15 000 eur. LIC na podujatí odprezentuje aj mimoriadne vydanie časopisu *Slniečko*, ktorý je najstarším slovenským umeleckým mesačníkom pre deti (vychádza od r. 1927), v nórskom jazyku.
- 16.30 – 18.00 h. knižnica Nye Deichman Bjørvika – otvorenie výstavy ilustrácií slovenských a nórskeho autorov organizované BIBIANOU
- 19.00 h. koncertná sála Oslo Konserthus (kapacita v hľadisku cca 1 000 miest) – koncert hudobného telesa ŠKO Žilina pod taktovkou jeho čestného šéfdirigenta Leoša Svárovského s mladým len 14-ročným husľovým virtuózom Teom Gertlerom, víťazom medzinárodnej husľovej súťaže

Sprievodné podujatia

- 14. 11. 2022 v dopoludňajších hodinách – zoznámenie sa so slovenskými autormi (M. Vadasom, M. Kompaníkovou, A. Salmelou) vo vybraných základných školách v Osle a vybraných inštitúciách
- 14. 11. 2022 knižnica Nye Deichman Bjørvika – pásмо animovaných filmov z Bienále animácie Bratislava
- 15. 11. – 31. 12. 2022 – presunutie výstavy ilustrácií kníh pre deti od 17 slovenských a 11 nórskeho ilustrátorov, ktorí sa zúčastnili Bienále ilustrácií Bratislava, z priestorov knižnice Nye Deichman Bjørvika do priestorov nemocničnej knižnice Deichman Rikshospitalet v Osle

Propagácia podujatia

- brožúra v anglickom jazyku, obsahujúca príhovor ministerky kultúry, stručné informácie o Slovenskej republike, o čerpaní Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu, program podujatia a propagáciu organizácií, ktoré program realizujú
- pozvánka na podujatie v anglickom jazyku
- jednotný vizuál podujatia (v brožúre, na pozvánkach a propagačných materiáloch)
- profily o podujatí na sociálnych sieťach
- sprievodný film Slovenského centra dizajnu
- návšteva nórskeho novinárov v Slovenskej republike ešte pred konaním samotného podujatia v Osle (leto – jeseň 2022)
- predpokladaná tlačová konferencia k podujatiu
- prizvanie zástupcov slovenských médií do Osla

Doplňujúce informácie

Celkový predpokladaný počet účastníkov sa odhaduje na 65 osôb, väčšina z nich sa prepraví prostredníctvom lietadla Leteckého útvaru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Celkové náklady na podujatie sú v súčasnosti odhadované vo výške 115 169 eur a budú hradené z rozpočtovej kapitoly ministerstva kultúry.

Záver

Ministerstvo kultúry vníma podujatie *Deň kultúry Slovenska v Osle*, na ktorého príprave a obsahu sa podieľajú reprezentatívne štátne umelecké inštitúcie a poprední umelci a tvorcovia, ako významný impulz k ďalšiemu rozvoju medzištátnych vzťahov medzi Slovenskou republikou a Nórskeho kráľovstvom v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu a nepriamo aj k zvýšeniu záujmu nórskej spoločnosti o Slovenskú republiku z pohľadu cestovného ruchu a hospodárstva. Hoci v prípade Slovenska a Nórskeho kráľovstva ide o relatívne malé štáty a národy, v minulosti už dokázali nadviazať vzájomne obohacujúce vzťahy. Nemožno opomíňať ani ich spoločné členstvo v jednotnom európskom, ekonomickom a bezpečnostnom priestore. Jedným z cieľov tohto podujatia v Osle bude aj pozdvihnúť slovenskú komunitu v Nórskom kráľovstve.

Skutočný priebeh podujatia sa bude odvíjať aj s ohľadom na aktuálnu pandemickú a bezpečnostnú situáciu v Európe v čase jeho konania.